

בשנער

ידיעות קיבוץ הזרע - כב' בתמוז התשע"ח - 05.07.2018

באלפים עם אופניים | עמוד 4
חוויות מטיול, מסלולים ועוד

הזמן לרענון המדיניות והצוותים | עמוד 6
תמונת מצב לצעירי הקיבוץ בגילאים 21-30

יהדות רומניה בשואה | עמוד 8
ראיון עם מיהאי פולייק שהרצה במועדון לחבר

יצירה מקומית | עמוד 12
הקול קול יעקב / נחשון שחם

3 | מעשה בפסל

/ דוד ריילינגר

4 | באלפים עם אופניים

6 | הזמן לרענן את המדיניות והצוותים

/ שירז כהן

8 | יהדות רומניה בשואה

/ מוריס הרמן מראיין את מיהאי פולייק

9 | תודה לחוג האזנה לרשימת השמעה

/ דובי זמר

10 | עדכון מבעלי תפקידים

עדכון מהחינוך / רכזות החינוך

עדכון ממשאבי אנוש / רוני גלעד

11 | יצירה מקומית

/ יעל כרמי

/ נחשון שחם

14 | תרבות ופנאי

בדיחת השבוע / ספי מנור פלג

גלויה מאנגליה / שבתאי פרידמן

15 | היה היה

16 | שו"ת

דני נהב בשיחה עם ננסי פלד

נר נשמה

יולי

1.7.98 חנה נהב

5.7.14 שמחה מאיר

7.7.98 מרים לוי

7.7.11 ריטה בן צבי

9.7.04 רות מתתיהו

10.7.02 רחל להב

10.7.07 אילן שמע

11.7.01 צפורה מרקוביץ

11.7.09 ענב אורן ויטנזון

13.7.06 נדב שחם

14.7.17 עודד פרוינדליך

16.7.89 ירדנה חורש

נפל ליד לטרון 18.7.48 אשר לוי

נפל בפלוג'ה 18.7.48 יהושע אשכנזי

18.7.93 לולי חרמוני

21.7.86 פרץ כהן

22.7.15 משה שמע

23.7.60 יונתן (לוקה) לוקס

24.7.06 ליזה רפאלי

25.7.85 לאה רפאלי

26.7.86 מאיר אלדור

27.7.90 מנחם שפייר

27.7.97 אריקה כהן

28.7.74 גד לוי

28.7.87 יהודה דוברין

28.7.02 אילזה מאירהוף

30.7.02 מאיר מירון

30.7.02 ג'ון מוריס

מערכת בשער

עורכת
נעה אלבוחר

עיצוב ועריכה גרפית
אנה אבראל

טלפון
052-3990860

דוא"ל
bashaar@hazorea.org.il

המערכת

דוד ריילינגר, שירז כהן, ראול קובלינסקי, אלי אלקבץ,
מוריס הרמן, רוני גלעד, רכזות החינוך עידית ומיכל, דובי
זמר, שבתאי פרידמן, נחשון שחם, יעל כרמי, יעל טיקטין,
נעה אלבוחר, צוות הארכיון, דני נהב, ספי מנור פלג

הגהה
מרים גרוס

תמונת שער
נעה אלבוחר

הפצה
יעל טיקטין, רינה רשקוב

מעשה בפסל / דוד ריילינגר

לכבוד יום הולדתו ה-100 של אבי, רודא ריילינגר, ולקראת פתיחת התערוכה והקרנת הסרט בשבוע הבא, אנו מביאים לכם את הדיון המשעשע שהתקיים על דפיו של עיתון זה ממש, לפני שנים רבות, בנוגע להקמת הפסל בכניסה לקיבוץ

בטרם הקמת "הפסל" נערך דיון מועדוני ("שיחה זוטא" בלשון הימים ההם) שבה רודא הציג דגם של הפסל. החברים התייחסו והעירו הערות, כל אחד כיד הדמיון הטובה עליו. עצם הרעיון שאמן מבקש את "אישור" הציבור הוא די מגוחך. אך זו הייתה רוחו של רודא: תמיד להקשיב לרכשי הציבור ולהיות חלק מתוך קהילה. בסופו של עניין, ולאחר דיונים, הפסל נבנה בדיוק לפי תכניתו המקורית.

בעקבות הדיון, הופיע בבשר מדור "סיפורו של פסל" יוצריו היו אמיר אופק ואלחי לויט (אא+אל). הם פרסמו קריקטורות והלצות על הפסל. רודא אהב מאוד את ההתייחסות ההיתולית וכתב גם הוא את תגובתו. מצורפות הקריקטורות והתגובה כפי שפורסמו בעיתון חיצוני, באוגוסט 1987, ששמע על המעשיה (אינני יודע איזה עיתון). בנוסף, מצורפת קריקטורה גדולה המהווה סיכום של העניין שלאחריו חדל המדור להופיע.

לרגל פתיחת התערוכה והקרנת הסרט בשבת הבאה, 14/7/18, נראה לי שכדאי לפרסם את הסיפור, הקריקטורות ותגובת האמן.

מעשה פסל

מעשה פסל

הפינה מוקדשת השבוע לכני דודינגר, שחגגו בשבוע שעבר את חג הקרבן.

מעשה פסל

כתבנו מדורח מהסלון האירי בלה בורד'ה:

מעשה פסל

מבין אינספור המכתבים שמערכת "מעשה פסל" מקבלת מדי יום נחרנו לפרסם את המכתב הבא:

"בפינה הטבע מה-17.7 נמסר כאילו מצויים אצלנו כ-120 מינים של חגבים. מכדיקה שערכתי עולה כי ליתר דיוק ידועים אצלנו כ-121 (!) מינים של חגבים. בכרכה - א.רכה."

נ.ב. מצורפת בזה תמונה של "החגבוס פסלוס" - מין שהגיע לאחרונה לאזורנו, אך התאקלם במהירות לתנאי הסביבה.

תגובת האמן - בעלון המקומי

הבעת תודה

זה המקום. וזה הזמן - לצאת מן האלם שלי ולהביע את תודתי העמוקה לטוכנים שלי, א.א.א.ל., יחסי ציבור ופירסום בע"מ."

הוי מה שפר חלקי? תמורת עמלה סימלית בלבד הפכו ה"ח"צנים - האשפים האלה יצירתו של אמן מודרן וכמעט נשכח, ללהיט תקשורתי, ואתר-עצמו לרמות מפתח בקורות האמנות העכשווית!

במחיקולמוס פתרו א.א.א. + א.ל" אחת הבעיות הקשות של אמנות - זמננו: כיצד להוציא את האמן מברידותו המזהירה, אך מעיקה, ומהיעדר הבנה כינו לבין הקהל הרחב - על ידי פירוש חדש וחדשני, רענון, עממי ובכל זאת - מעמיק?

אין קץ לכושר ההמצאה שלהם. אני משועשע וגם גאה, שיצירתי נותנת מרחב כה גדול למעוף הדמיון - וצר לי, צר על אלה הרואים במסעיהם של משרד א.א.א. + א.ל" חילול הקודש: ההיפך הוא נכון - סיטמתם היא:

"מי מפחד מפסל? והרי אני נמצא בחברה טובה: כמה שפמים ורטיות נוספו במהלך העתים ל"מונה ליוה", כמה עיניים ושיניים הודבקו לצירוי פיקאסו, במקומות הבלתי-אפשריים ביותר, וכמה תחנות וחזיות ובקבוקי תרמוס צויירו על "ארוחת בוקר בחורש" מאת מאנה: מדוע, אם כן, ייפקר מקומי בין ענקי האמנות האלה? חריון לאמרגנים שלי? ימשיכרנא להפתיענו מדי שבוע עם רעיונות חדשים: יש באמתחתי מספר אפשרויות נוספות. אבוא בדברים אתם על כך. ומי יתן, שבמימון (חלקי?) של הקיבוץ ובאישורו של צבי רענן תיאות "ספריית-היפועלים" להוציא קובץ של הרעיונות המוצלחים ביותר, תחת הכותרת "כל מה שרצית לדעת על פסל, ולא העזת לשאול": דוש, זאב, שמואליק כץ, מייק והונורה דומיה יחווירו, ואשר לי... לפחות כך יובטח לי מקום בנצח... לבי לבי אתכם. חברי הצעירים:

שלכם באהבה,
רודא

עולים לגבהים חדשים / ראול קובלינסקי

חוויות מטיול האופנים באלפים אליו יצאו משלחת מכובדת מהקיבוץ, ראול קובלינסקי, אלי אלקבץ וניר מרקוביץ כמלווה הקבוצה. על ההכנה, המסלולים, הנופים ואפילו קצת קניות בכתבה שלפניכם

הקבוצה:

עברו כבר 8 שנים מהטיול הראשון שעשינו בחו"ל ומאז וכמסורת כל שנתיים בתחילת חודש יוני מעלים את אופני הכביש שלנו למטוס בדרך ליעד קשה באירופה. הקבוצה שלנו מגוונת ובגילאים שונים הנעים בין 45 עד 65. אנחנו גם מגיעים ממקומות שונים בארץ: משגב, משמר העמק, יקנעם, חיפה, בית שאן, וטבעון, אבל בעיקר אנחנו חברים. השנה זו הפעם החמישית שלנו, יצאה קבוצה של כ-10 רוכבים מתוכם שלושה מהזורע, ניר מרקוביץ כנהג מלווה ואני ואלי אלקבץ כרוכבים.

המסלול:

תכנון המסלול השנה היה לאלפים הגבוהים. בעיקר רצינו להתמקד בעליות הקשות שמטפסים רוכבי הג'רו האיטלקי והטור הצרפתי, לכן קראתי לטיול 2018 **Monster climbs**. נחתנו במילנו שבאיטליה ביום שלישי ה-5/06 ושם חיכו לנו שני רוכבים ששכרנו מראש: אחד גדול עם 9 מקומות והשני גדול יותר עם הרבה מקום למזוודות ולאופניים (הכי חשוב!). לאחר כשעתיים נסיעה וחמשה תשלומי כבישי אגרה, הגענו ל**Briancon** שבצרפת, שם חיכו לנו הפסגות המתגרות והשלג הרב.

בין העליות המפורסמות שעשינו בטיול:

Alp d'Huez: לא הכי קשה אבל הכי מפורסם. בדיוק כשהגענו לשם היה אירוע עולמי וכך מצאנו עצמנו עולים לשם עם עוד כמה מאות רוכבים מכל העולם.

col de Galibier (2642 m), col de Telegraph: בתוכנית המקורית תכננו לטפס עליהם אבל ביטלנו אותה מכיוון שהמסלולים היו

סגורים במשך הרבה זמן בגלל מפולת שלג. לשמחתנו, פתחו אותם בדיוק ברגע שעברנו במקרה בדרך למסלול החלופי. ההפתעה הייתה נעימה ומיד חזרנו לתוכנית המקורית עם חיוך על הפנים.

col d' Izoard (2360 m): עליה של 20 ק"מ לא קלים. המסלול המפורסם, הטור הצרפתי מגיע לשם בתדירות גבוהה.

colle del Angello (2740 m): מעל 30 ק"מ של עליה ו-300 מ' הליכה בשלג כדי להגיע לפסגה. הכי פחות מוכר והכי יפה בטיול!

ביום ראשון ה-10/06 היה לנו יום מנוחה ... עלינו לרכבים ונסענו 440 ק"מ ל-Bormio, איטליה, במטרה לכבוש את המפלצות האיטלקיות הכוללות בין היתר:

passo Mortirolo: אחד מהקשים באירופה בגלל הזווית הקשות: 13 ק"מ ב-10% ממוצע ו-18% שיפוע מקסימלי. לאורך כל העליה אפשר לראות רוכבים נחים בצד הדרך.

Passo Gavia (2552 m): ק"מ עליה, במהלך הרכיבה קיבלנו גשם ורוח חזקה עם השלג מסביב, הטמפרטורה במחשב הרכיבה הראתה לנו 3 מעלות. לא פיקניק...

Paso Stelvio (2760 m): היום האחרון והכי קשה! עלינו אותו מבורמיו 22 ק"מ, ירדנו לשוויץ, שתינו קפה שווצרי, אספנו כוחות ושוב עלינו אותו מצד שני, 26 ק"מ עד הפסגה. 3,200 מטר טיפוס.

ביום האחרון 15/6 ארזנו את האופניים למזוודות או לקרטונים המיועדים, העמסנו ונסענו חזרה למילאנו, ומשם הביתה עיפיים אך מרוצים מאוד, עם עיניים ונפש מלאים נופים משגעים וחוויה מטורפת.

הכנה:

אחרי שקובעים את היעד הבא, בדרך כלל לפי השיגעון שלי, אני מתכנן את כל הלוגיסטיקה: מסלולים, כרטיסי טיסה, בתי מלון, תחבורה, תכנון והזמנת חולצות לכל הרוכבים עם שם הטיול ועוד... בסוף אני מחלק אחריות בין כולם כדי שאוכל גם אני להנות מהטיול.

למרות שהפעם רכבנו פחות מטיולים קודמים, הגענו ל-650 ק"מ ב-7 ימים (בפעמים קודמים הקודמות הגענו ל-900 ק"מ). הטיול לא היה קל במיוחד בגלל השיפועים של העליות: עלינו בממוצע למעלה מ-2,500 מ' לגובה ביום רכיבה. ואיך מתכוננים לדבר כזה? מתחילים להתאמן חצי שנה לפני ובחודשיים האחרונים מתמקדים בעיקר בעליות: נשר ובית אורן לארוחת בוקר, ארבע פעמים גלבוע בצהריים, חרמון לקינוח ואתה בדרך למת כושר גבוה לטיול.

במהלך הטיול קורה דבר מעניין: צריכת הקלוריות ברכיבה מאוד גבוהה, כ-3500 קלוריות שקשה להחזיר, וכך מצד אחד, בשילוב עם המאמץ היומיומי ואובדן הקלוריות הגוף מתעייף ואילו מצד שני הגוף מתחיל להסתגל, מתרגל למאמץ ועולה בכושר. בסוף הטיול אנחנו עייפים אך מטפסים את העליות טוב יותר מהיום הראשון. יש גם המצב המנטלי שלנו ההולך ומשתפר: לא לוותר כשעייפים, קר וגשום ורואים את ניר מציץ ברכב שמלווה אותנו ולידו בפנים יש מקום לשבת נעים חמים. מהצד השני - כמו שכולנו יודעים, מצידה השני של העליה יש ירידה, ומי מאיתנו לא היה רוצה לעלות על אופניו ולרדת 30 ק"מ?

יום ממוצע:

7:00 ארוחת בוקר טובה, 9:00 יציאה לרכיבה עד 18:00. אין ארוחת צהריים ברכיבה, הרכב שלנו מלא בדברים טובים וכל היום מנשנשים. מקלחות, סידורים, טיול בעיר קניות וארוחת ערב טובה. קניות אמרתי? לא משנה כמה עייף תהיה, אסור לך לחזור לארץ בלי מתנות! המקומות שהיינו נחשבים מאוד מתוירים ואפשר למצוא על כל מסלול כמויות רוכבים מכל העולם, אופנועים מכל גודל ומכוניות פראי מכל מודל וצבע.

לסיכום:

חיינו כמה ימים בתוך גלויה עם נופים מטריפים והכי חשוב, כולנו חזרנו שלמים בלי נפילות או תקלות ומלאים בחוויות. כמו בכל טיול הדבר הכי קשה הוא החזרה לשיגרה. מהרגע שנפתחת דלת המטוס ו-40 מעלות של חום נכנסים בבת אחת ושוטפים אותך ואתה חושב כבר איפה אפשר לרכוב בשבת הקרובה? ובטיול הבא בעוד שנתיים אני מקווה לראות פנים חדשות מקיבוץ הזורע.

מזווית אישית / אלי אלקבץ

אני בניגוד לאחרים לא רוכב קבוע כל השנים. לכן אני גם מעלה במשקל ומתחיל להתאמן בפיגור אחרי כולם. את האימונים לנסיעה אני מתחיל כשלושה חודשים לפני הנסיעה ועם עודף משקל של כ-8 ק"ג. במקביל לאימונים אני נכנס למשטר תזונה קפדני ומצליח להוריד במשקל. כל ק"ג שירד ממני זה אחד פחות לסחוב בעליות... באימונים האישיים אני בעיקר עולה את "חומצת חלב" - עליית הכביש המתפתל למצפה - עולה ויורד מס' פעמים כל אימון.

אני סובל באימונים מתוך כוונה להתכונן לרכיבה בהרי האלפים. העניין הוא שאין באמת שום אימון שמכין אותך לעליות האימתניות שאתה פוגש שם, לא באורכן ולא בשיפועים התלולים שלהן. אני ממוקד מטרה, מצליח להוריד את מרבית הק"ג העודפים ויוצא לחו"ל בצפייה לכבוש את כל הפסגות. כמובן מתוך יראת כבוד אליהם ולמזג האוויר המיוחד שלהם.

ברכיבות עצמן כל הגוף כואב, השרירים זועקים, הריאות מתקשות להתמלא באוויר אבל הנשמה מתרוממת לגבהים שהרבה מעבר לפסגות עצמן. כולי מכונס בתוך עצמי במין סוג של מדיטיציית פקיר, והזמן עף לו, לעיתים אני חש סוג של "קפיצת דרך" כפי שקרה לבעש"ט, הרגע התחלתי את העלייה והנה עברו לי שעתים כהרף עין ואני בסופה.

וכך גם נגמרה לה הנסיעה הזו, ואנחנו שוב בהזרוע, וכל החוויות שנאספו ברכיבות עולות וצפות בעוצמות אדירות. וכל שנותר לעשות הוא להסתכל בתמונות ובסרטונים ולחלום על הנסיעה הבאה.

'בלדה לעוזב קיבוץ' או 'הגיע הזמן לרענן' את המדיניות ואת הצוותים' / שירז כהן

מתפשרת על איכות הדיור שלי היא לא רק שלי, אלא של עוד הרבה צעירים ובמיוחד זוגות שחיים פה בקיבוץ - והקיבוץ לא נותן להם מענה. אין בעיה של תשלום, אגב, שכן כל מי שיצא מהזורע בהכרח משלם יותר על השכירות, אבל מקבל תמורה לכספו.

בהזורע נוצרה סיטואציה בלתי אפשרית בה מצופה מכל מי שבגילאי 21-30 להיות רווק (ללא בן זוג) שכן לוועדת דירות אין מספיק הקצאות לדירות שהן לא בשיכונים. הטענה שבדירות האלה (בשיכונים) גרו גם ההורים שלי (והסבים) היא מעליבה ולא רלוונטית - בזמנו חדר האוכל סיפק 3 ארוחות ביום, ההווי החברתי בקיבוץ היה במקומות המשותפים כמו המועדון לחבר, הילדים היו בבתי ילדים ובעצם דירת החדר בשיכון צעירים היוותה - כשמה כן היא - דירת חדר. חדר שינה, עם מטבח להכין קפה, וזהו.

כבר שנתיים שאני עובדת מהבית (בין היתר), ובסך הכל

זקוקה לפינה עם שולחן, מחשב נייד ומדפסת - ממנה אוכל להתפרנס בכבוד. הסיכוי להשיג קראון בהזורע הוא כמעט בלתי אפשרי לבני קיבוץ, ישנו תיעדוף מובהק לשכירים - ללא כל סיבה נראית לעין. לא אכפת לנו לשלם יותר. אנחנו רוצים יותר, והיותר הזה עולה עוד כסף. אין שום בעיה. אבל שתינתן האופציה?

ריכזתי רשימה ובה מעל 10 זוגות בני הזורע - חלקם חיים פה כיום בתנאים לא תנאים, חלקם עזבו למקומות לא כל כך רחוקים כי עבורם הזורע זה הבית אבל הבית פלט אותם החוצה עקב מעמדם ה"מיוחד" - זוג בין גילאי 21-30.

אני רוצה לציין גם עוד חריגי-תקן שנפלו (או הופלו) בין הכסאות-בת הקיבוץ אשר התחתנה והביאה ילדים לפני גיל 30

בת הקיבוץ אשר לא עזבה את הקיבוץ מעולם והגיעה לגיל 30, ביקשה להיקלט ונאמר לה כי לא

סביר שתעמוד בהוצאות מסי קהילה ולכן איננה מתאימה לקהילה

בת הקיבוץ אשר התחתנה לפני גיל 30, ללא ילדים

עם בניית 30 הדירות בשיכון החדש, יש אווירה של התחדשות בהזורע. אבל איזו מין התחדשות? האם הקיבוץ דוגל בכך שנעזב את הקיבוץ בגילאי 21-30 ונחזור רק כאשר

קודם כל אציג את עצמי -

אני שירז כהן, הבת של מאיר ורינת (מנחם), נכדה של לילי (מהגרעין הבולגרי של מקימי הקיבוץ) ופטשי ז"ל, אחיינית של נמרוד (נהרג במלחמת יום כיפור) ודודי (נהרג עם אשתו אדי וביתו בת החודשיים עומר בתאונת דרכים), אני שירז. בת הקיבוץ.

כל ההקדמה הזו אמורה להיות מובנת מאליה לרוב הקוראים, אבל לטובת אלו שלא מכירים אותי - אמשיך. בוגרת בית ספר מגידו עם תעודת בגרות מלאה, שירתתי בתפקיד מסווג ביחידת 8200 במודיעין, ולמדתי מקצוע הנהלת חשבונות לאחר הצבא. מאז השחרור ועד היום - אני חיה בקיבוץ, לעתים טסה לחו"ל לפרקי זמן של חודשיים-שלוש, אבל תמיד חוזרת הביתה לקיבוץ הזורע.

נריץ קצת קדימה ל-2018. אני תיכף בת 27, עובדת במשרה מלאה (חצי מזכירה מהבית וחצי באירועים) אצל זיו פלד

בעסק הקייטרינג שלו - זיו מעדננה לאירועים בע"מ. יש לי בן זוג - גידי - אותו הכרתי בטיול בג'מייקה (3 חודשים עם אחותי הקטנה שרון) ומשהגענו להחלטה לעבור לגור יחד - הבנתי שהגעתי למבוי סתום.

כל הצעירים בהזורע - מהשחרור מצה"ל ועד גיל 30 שייכים לוועדת צעירים (בראשות אימי היקרה רינת), וגם הקרבה המשפחתית הזו לא עוזרת לי נוכח מצוקת הדיור של פלח הגילאים הנ"ל. האופציות העומדות בפני הצעירים כיום הן - שיכון צעירים, שיכון עולים, בתי נוער ובתי אורן. כל הדירות במצב תחזוקתי לא מי יודע מה, אבל יתרה מכך - התכנון האדריכלי שלהם לוקה בחסר ולא עונה על הצרכים.

כל עוד הייתי רווקה - לא כל כך הפריע לי שהסלון והמיטה שלי זה בעצם מערכת ישיבה אחת, שהמטבח שלי הוא במקור פינת קפה שכן אחרת אין שום הסבר

לגודל שלו (שמספיק לקומקום ומתקן ייבוש כלים וזהו), שהשירותים והמקלחת שלי ישנים ומלאי עובש, עם כל זה - יכולתי להתמודד.

גם כשמרבית חבריי עזבו את הקיבוץ לישובים פה באיזור - טבעון, רמת ישי, יקנעם, תל עדשים - גם אז נשארתי פה כי זה נוח. זה קרוב להורים, קרוב לסבתא. קרוב למחסן של זיו. אבל זה לא נוח במובן של חיים. ההרגשה המתמדת שאני

"...בהזורע נוצרה סיטואציה בלתי אפשרית בה מצופה מכל מי שבגילאי 21-30 להיות רווק (ללא בן זוג) שכן לוועדת דירות אין מספיק הקצאות לדירות שהן לא בשיכונים. הטענה שבדירות האלה (בשיכונים) גרו גם ההורים שלי (והסבים) היא מעליבה ולא רלוונטית - בזמנו חדר האוכל סיפק 3 ארוחות ביום, ההווי החברתי בקיבוץ היה במקומות המשותפים כמו המועדון לחבר, הילדים היו בבתי ילדים ובעצם דירת החדר בשיכון צעירים היוותה - כשמה כן היא - דירת חדר. חדר שינה, עם מטבח להכין קפה, וזהו...."

פינת עבודה - תרתי משמע - בין הספות בסלון פינת קפה שהוסבה למטבחון

גם על התכנון הפנימי של הדירה -
ובשביל מה כל זה? כדי שסבתא שלי, לילי, תהיה מרוצה
שאני פה?
כל חיי הייתי גאה במקום ממנו אני באה, ומאז השינוי
בהזרוע, משנה לשנה, המערכת
דוחקת אותי החוצה.
אז רגע לפני שאני עוזבת, רצייתי
לכתוב את הדברים ולשתף כי עדיין
אכפת לי ואני עדיין בת הקיבוץ.

"...גם אם ארצי שינתה את פניה
לא אוותר לה, אזכיר לה
ואשפיע באוזניה
עד שתפקח את עיניה..."

תודה למי שטרח וקרא עד פה,
ההצעה הקונקרטי של יא היא
הוספת חדר אחורי בדירות שיכון
עולים - כפיתרון חלקי למצוקת
הדיור של צעירי הקיבוץ, במטרה
להשאיר אותם במערכת עד
שיגיעו לגיל קבלת ההחלטות -
גיל 30. אמשיך בגיליון הבא לגבי תעסוקה בהזרוע והתשובה
האבסורדית שקיבלתי כאשר פניתי לגורם בכיר בקיבוץ. ❀

**"...כבר שנתיים שאני עובדת
מהבית (בין היתר), ובסך הכל
זקוקה לפינה עם שולחן, מחשב
נייד ומדפסת - ממנה אוכל
להתפרנס בכבוד. הסיכוי להשיג
קראוון בהזרוע הוא כמעט בלתי
אפשרי לבני קיבוץ, ישנו תיעדוף
מובהק לשכירים - ללא כל סיבה
נראית לעין. לא אכפת לנו לשלם
יותר. אנחנו רוצים יותר, והיותר
הזה עולה עוד כסף. אין שום בעיה.
אבל שתינתן האופציה?..."**

צברנו הון עצמי, הכרנו בן זוג, החלטנו להתחתן ורק אז
לחזור? או אולי לחזור אחרי שנולדים ילדים? למה המערכת
לא משכילה לראות את הנפולת - שמתרבה מדי שנה - של
בני קיבוץ שעוזבים ולא חוזרים כי כבר אין לאן לחזור?
האם ראוי שוועדת קליטה תעשה
איפה ואיפה בנוגע למי מומלץ
לקליטה ומי לא? ומהם התקנים
אם כך? למה חלק מהנקלטים
עוברים מדורי גהינום והתנכלות
מצד המערכת, בעוד נקלטים
אחרים מקבלים תיעדוף במופגן?
רציתם חברה סוציאלית - איפה
השוויון? רציתם כמו במשמר
העמק - שבני ונכדי המקימים
יישארו בקיבוץ -
למה לי להישאר? צעירי הזרוע -
בני ובנות הקיבוץ - "גיל הביניים"
- לחלוטין מתפספס פה בתהליך.
בימים אלה אני מחפשת דירה
מחוץ לקיבוץ, שתענה על צרכים
אלמנטריים - סלון בנפרד מחדר
השינה, פינת עבודה קטנה, ומטבח צנוע. התקציב שלנו
- 3000 ש"ח בחודש כולל הוצאות. הקצבנו לנו סכום בו נוכל
לעמוד.

ובהזרוע אני משלמת 725 ש"ח לא כולל הוט וחשמל.
מזה 3 חודשים אני סובלת מרעש מסביב הבניין - אם זה
גיזום עצים, או שיפוץ הכביש, או תיקון קווי מים - חיי אינם
חיים. גם על הגודל אני מתפשרת, גם על ה"שקט הפסטורלי",

השוואה ברומניה / מוריס הרמן

ראיון עם מיהאי פולייק (Mihai Poliec) שהרצה במועדון לחבר בנושא לפני כשבועיים בנושא

הקדמה:

ביום שלישי בשבוע שעבר כמה עשרות חברים וחברות התכנסו במועדון לחבר לשמוע הרצאה מאת מיהאי פולייק שבעזרת מצגת סיפר על מחקרו בנושא שואת יהודי רומניה. בדומה לתולדות מלחמת העולם השנייה באירופה גם ברומניה היו לשואה מאפיינים ייחודיים והאורח מרומניה תיאר אותם בפרוטרוט.

ההרצאה התמקדה בעיקר בגורל היהודים במספר אזורי ספר בצפון ובמזרח רומניה - בוקובינה - Bukovina - הצפונית ובסרביה - Bessarabia. באזורים האלה השלטון התחלף במהלך המלחמה ועבר לשליטת הונגריה או ברה"מ והוחזר שוב לרומניה. במהלכים אלה היהודים הפכו לשיער לעזאזל ונפלו קורבן לאנטישמיות אוקראינית ורומנית, במיוחד אחרי שהשטחים סופחו מחדש לרומניה.

ביתר חלקי רומניה היהודים אמנם סבלו מרדיפות אך לא נתקלו באותה אלימות אנטישמית כפי שקרה לאחיהם בצפון ובמזרח, ולמרות שכל יהודי רומניה היו מיועדים לגירוש למחנות השמדה לפי תוכנית הנאצים, הפעילות הפוליטית של מנהיג רומניה Ion Antonescu וסיום המלחמה בשנת 1944 נמנעו יישום תכנית אכזרית וקטלנית זו.

מיהאי, תספר קצת על צעירותך ועל משפחתך?

"נולדתי בעיירה Medgidia בקרבת עיר הנמל קונסטנצה (Constanza) למשפחה רומנית חילונית ושם גדלתי. בילדותי לא היה לי כל קשר ליהודים ורק בגיל 10 שמעתי לראשונה על השואה כאשר הלכתי עם אמי לראות סרט עלילתי שהשואה הופיעה ברקע. מאוחר יותר בעת חופשה נפגשתי עם תיירים ישראלים שהגיעו לאזור והיו נראים לי כאנשים מעניינים ושמחים למרות שלא הבנתי את שפתם!"

המפגש הראשון של מיהאי עם יהודים היה בנעוריו כאשר יחד עם כמה מחבריו התעניינו בשיפוץ בית הכנסת בעיר קונסטנצה (Constanza) אך היוזמה נתקלה בחוסר אמון בקרב הקהילה היהודית הקטנה בעיר. צר הדבר שכיום מצב בית כנסת זה כה קשה שכבר לא ניתן לשפץ אותו.

מה הביא אותך ללמוד יותר על היהודים ועל דתם?

"התחלתי ללמוד על יהדות בעקבות ההכרות הראשונות עם עבודתו של פרויד (Freud) במסגרת לימודי הפסיכולוגיה ברומניה ובמיוחד לאור השורשים היהודים של פרויד. לאחר סיום לימודי לתואר שני זכיתי לקבל מלגת לימודים בישראל לשנה. יתר על כן, כסטודנט בעיר בוקרשט נפגשתי עם הקהילה היהודית שם ועם מנהיגיה באירועים שונים. בתקופה זו נפגשתי גם עם ניצולי שואה מאזור טרנסניסטריה ושמעתי את סיפוריהם. גם למדתי על תנאיי החיים של היהודים ברומניה במהלך מלחמת העולם השנייה."

בשלב הבא של לימודיו מיהאי נסע לעיר שטוקהולם בשבדיה ושם השתתף בתוכנית שנתית של המכון האירופי ללימודים יהודיים בשוודיה (PAIDEIA) ושקד על לימודי השואה. במסגרת זו ראיין ארבע נשים, ניצולות אושוויץ ושמע על סיפור חייהן תוך כדי לימוד בהרחבה על החיים ברומניה לפני המלחמה. המחקר הנוכחי מהווה חלק מלימודים לקראת תואר דוקטור באוניברסיטת קלארק (Clark) שבארה"ב.

ראיון עם המרצה:

לפניכם כעת כמה מילים על המרצה מיהאי פולייק (Mihai Poliec). בד"כ אנו שומעים הרצאות על נושא השואה מפי עדים מבוגרים, חוקרים מכופתרים או צעירים אקדמאים ישראלים אך הפעם הגיע בחור צעיר יחסית מרומניה שאינו יהודי ואין לו רקע משפחתי יהודי.

בין המסבירים באותו דוכן. המפגש הזה התפתח לדיון על התנגדות יהודית ברחבי רומניה בתקופת השואה וכאן בלטה הייחודיות של רומניה בתקופה זו.

רומניה לא נכבשה על ידי הגרמנים אלא הייתה בה ממשלה ששיתפה פעולה עם הצבא הנאצי וסייעה לו. לעומת המצב בחלקים מסוימים של פולין וברה"מ לא היו יערות שבהם היה ניתן להסתתר ואפילו להצטרף לפרטיזנים. באזורי הספר של רומניה היהודים סבלו משלטון עוין שהפעיל נגדם משטר טרור וגירשו אותם, אך ביתר חלקי רומניה אמנם היהודים סבלו מהחרמת רכוש ומפגיעות כלכליות אך לא היה גירוש המוני שלהם.

בשיחה נשאלת השאלה האם היה ניתן לברוח? בריחה לארצות שכנות לא באה בחשבון כיוון נכבשה על ידי הנאצים ובולגריה שיתפה פעולה עם המשטר הגרמני ולא הייתה מעוניינת לקלוט פליטים יהודים. האפשרות היחידה לברוח הייתה דרך הים לעבר טורקיה ולארץ ישראל אך לצורך זה היה דרוש ממון רב לא רק כדמי נסיעה אלא גם לתשלום שוחד לפקידים הרומניים.

תודה למהאי שהביא לנו מצגת עם הסיפור של יהדות רומניה בתקופת השואה - נושא שלא היה מוכר לרבים מאיתנו.

הקשר להזרוע?

בפגישה עם מהאי לצורך הראיון נכחו מירב ומיכה שהודות להם מהאי הגיע להזרוע. פגישתם הראשונה אתו הייתה בסיוור שורשים של מיכה ברומניה לפני כעשור כאשר ראו דוכן שנשא סימנים יהודים בפסטיבל רב-תרבותי ומהאי היה

האזנה לרשימת השמעה (לאילן בר שלום אחרי 5 עונות)

/ דובי זמר

שנה חמישית שאנו מתכנסים כאן, חברים שאוהבים מוסיקה ומוכנים להקשיב וללמוד, ואתה, אילן, שהמוסיקה היא חלק ממך, מספר אותה בטבעיות ובכישרון רב. השנה נפגשנו עם כמה מהקונצרטים המופלאים, ונחשפנו למבצעים וירטואוזים שאינם מסתפקים באצבעות מהירות אלא נותנים את נשמתם ואת כל אישיותם כדי להעלות את המוסיקה השמימית לספירות גבוהות עוד יותר.

המוסיקה היא אמנות שלמה העומדת בפני עצמה, ואינה זקוקה להשלמות משדות אמנות אחרים. ובכל זאת, כמו בכל שנה הראית לנו איך המוסיקה משתלבת עם אומנויות אחרות. בארוק זו תקופה במוסיקה, אך גם בפיסול, ציור, ספרות, תיאטרון ואדריכלות. וכך גם הקלסיקה, הרומנטיקה, האימפרסיוניזם, וכן הלאה.

נכון, כדי להנות ממוסיקה מספיק להפעיל נגן מוסיקה, לעצום עיניים ולצלול לעולם שכולו תענוג. אך השימוש במולטימדיה, כשאתה מסוגל "לראות את הקולות", ולהשכיל מטקסטים נלווים - מעשיר, מסקרן, מגוון ומעצים את חווית המוסיקה. אילן, הפגנת אהבה רבה למוסיקה ולחינוך המוסיקלי, וגם מקצוענות וידע רב, ועמדת באתגרים שאנו - סקרניים ללא לאות - העמדנו בפניך. הקורס, מבחינתנו, מסתיים, כרגיל, בטעם של "עוד", ואנו מקווים שנמשיך להיפגש במסגרת זו עם מקורן משופר ואינטרנט ללא מעצורים.

תודה לך,
מאוהבי מוסיקה

מלבד העיסוק הרב בתחום איוש התפקידים, אני נמצאת בתהליך למידה של הזרע, של התרבות הארגונית, הענפים השונים והצרכים של כל מנהל ענף, היכרות עם כלל החברים ועזרה במקומות פרטניים בתחומי העבודה השונים.

לאט לאט אני מתחילה להרגיש בבית... למפות את המשימות ולייצר סדר עדיפויות. ברצוני להיכנס יותר, ביחד עם קורן, לתהליכי עבודה בענפים שונים, ולהכנס יותר לתחום היזמויות בהזרע (הן היזמויות החיצוניות והן אלו שמתנהלות בהנהלת החשבונות בקיבוץ). משימה גדולה ומשמעותית שנכנס אליה במהלך חודשים הקרוב תהיה המבנה הארגוני ובו טיפול בנושא הקדנציות.

אני עובדת יומיים בשבוע בהזרע בימים שני וחמישי, אך זמינה במהלך השבוע לטלפונים / הודעות / מיילים במספר: 052-8795464

למי שעדיין לא מכיר אותי, קוראים לי רוני גלעד, אני חברת קיבוץ עין שמר, נשואה ואמא ל - 4 ילדים.

התחלתי את עבודתי בהזרע בדצמבר 2017. נכנסתי לתקופה בה בעלי תפקידים מרכזיים סיימו / מסיימים את עבודתם, והמשימות הראשונות שלי היו להקים צוותי איתור לתחומים שונים, לפרסם מודעות דרושים ולראיין מועמדים. עסקתי רבות בהחלפתו של מנהל קהילה, לאחר מכן בבחירת מזכירה, בהחלפתו של קורן בניהול ענף המזון, בכניסתו של יניב לניהול אקוויטיקס, בהחלפתו של נחשון בריכז בריאות ורווחה ובחירתה של הדר לתפקיד. ובימים אלו אנו מסיימים את עבודת צוות האיתור לתפקיד ריכז המשק. הנושא מובא לשיחת הקיבוץ ומשם להחלטה בקלפי. מספר תפקידים שעדיין נמצאים בתהליך בחירה הם: אחראי למועדון, מנהל לענף מערכות המידע ומזכירת פרט.

מערכת החינוך בימי הקיץ החמימים / מיכל ועידית, מערכת חינוך הזרע

והשלכותיו. נקווה שיחד עם ההתאמות שנצטרך לערוך לפי דרישות החוק נקבל גם כספים מהמדינה.

ברצוננו להזכיר שבכול שנה בסוף חודש אוגוסט מתקיימים 3 ימי ביקורים בהם הקבוצות מגיעות לבית הילדים אליו עולים בשנה הבאה מכירים את המקום ואת אנשי הצוות. לאחר מכן, המערכת יוצאת לשבוע של הכנות והתרענות (22-29/8/2018) ופותחת את השנה ביום חמישי ה- 30/8/18. נאחל קיץ קריר ונעים, ממערכת החינוך

באופן רשמי התחיל השבוע הקיץ והחופש הגדול במסגרות החינוך השונות, בגנים מתאימים את זמני הטיולים לשעות הבוקר הנעימות ועוסקים בהרבה פעילויות של מים, גני שקד וחצב כמדי שנה החלו את שיעורי השחייה עם יהודית אופק ובמהרה ילדינו ירגישו ביטחון במים וילמדו את תנועות השחייה הבסיסיות. ילדי המרחבים והנעורים סיימו את שנת הלימודים, עמדו בכול האתגרים שהציבה להם השנה ועם הרבה כוחות חדשים החלו בשמחה גדולה את חופשת הקיץ. צוותי המרחבים והנעורים הכינו תכנית גדושה בפעילויות מגוונות במרחבים וברחבי הקיבוץ, נסיעות חווייתיות מחוץ לקיבוץ והכי חשוב שיהיה להם המון כיף והנאה כיאה לפעילויות קיץ.

לנערי קבוצת הוריקן שנפרדים ממערכת החינוך בימים אילו, נאחל לכל אחד ואחת הצלחה באתגרים החדשים שיבואו לפתחם בשנת השירות, בצבא ובעתודה. אתם יוצאים עם ארגז כלים עמוס אל תהססו להשתמש בו.

הנהלת המערכת עוסקת במרץ בהכנות לשנה הבאה, גיוס עובדים חדשים במקום אלו שנפרדים מאיתנו כדי להמשיך בתוכניות חייהם. הורי החוץ חותמים בימים אלו על חוזים חדשים לשנה הבאה וגם חברי הקיבוץ יקבלו חוברת חדשה שבה תוצג דרך התנהלות המערכת בנושאים השונים.

בנוסף, המדינה חוקקה את "חוק הצהרונים" אשר בא להסדיר ולפקח על המסגרות הבלתי פורמאליות מגיל 3 ועד סוף כיתה ב'. החוק יכנס לתוקפו בספט' הקרוב ואנו ביחד עם התנועה הקיבוצית והמועצה לומדים את החוק

מלבני נייר קטנים / יעל כרמי

הספרים בכפר שמריהו. אחת המוכרות שהייתה גרושה, התגאתה במאהב צעיר שיש לה, החליפה כל יום את צבע שיערה מבלונד פלטינה לבלונד אפרוח, ומוכרת אחרת, מבוגרת, שכנראה חיי הזוגיות עם בעלה לא היו משהו להתפאר בו אמרה לה: 'אני מקנאה בך. אתם בטח עושים גם את זה בכל מקום בבית, גם מהלוסטרה' והן התגלגלו מצחוק. ופעם אחת, נכנסה לחנות הזמרת אילנית, תושבת המקום, ונשימתי נעתקה. אילנית, הזמרת האהובה עלי, שכילדה, הכנתי עבורה מחברת מיוחדת עם תמונות שגזרתי מ'לאשה' ו'להיטון', עם מילות השירים שלה והו, כמה רציתי שיער חלק כמו שלה. והיא היתה יפה ופשוט לבוש, צנועה ונעימה, ערמה ערימת ספרים והניחה אותה ליד

הדלפק, שילמה, חייכה, הודתה והלכה לדרכה. לפני כשנתיים התקבלתי לעבודה באחת מחנויות הספרים הגדולות. החנות ענקית, ארוכה ובמשך כל היום הלכתי הלך ושוב, הלך ושוב, נושאת ערימות ספרים, גוררת ארגזים ולא היה לי ולא כלום עם המוכרות הצעירות מאד, בגילה של בתי, שבאו לעבוד בחנות קצת לפני הלימודים, קצת אחרי הצבא.

התבוננתי באנשים שפקדו את החנות. נשים מחפשות 'איזה רומן טוב'. גברים מחפשים 'ספר מתח טוב, משהו היסטורי'. גברים בוחרים, קונים, משלמים ויוצאים. נשים עוצרות. בודקות. פתאום הן רואות מישהי שהן מכירות וככה הן עומדות, עם ערימת ספרים ביד ומקשקשות, וכשהן מגיעות לקופה, המוכרת מצטרפת אליהן לשיחה כאילו הן חברות וותיקות וכבר קשה להיפרד.

והספרניות, שסיפרו לנו שהז'אנר שהולך הכי טוב הוא של הספרות האירוטית. 'הן עומדות אצלי בתור', צחקה מנהלת הספרייה, 'לא הצעירות, להן אין כוח, הן עסוקות עם הילדים, הסבתות, כמוני, שחייבות את כל הסדרה ואוי ואבוי אם אני לא שומרת להן'. ונער אחד ממושקף, שהגיע לקופה עם ערימת ספרים, שילם בשני שטרות מקומטים של 200 ש"ח, וליטף בידי כל ספר וספר שהוכנס לשקית.

הקסם של מכירת הספרים פג. אבל האהבה לספרים נשארה. אני אוהבת ספרים על מלאכת הכתיבה. הם נכתבו בידי אנשים ונשים שהתנסו, וכתבו והתייאשו ומחקו וכתבו שוב עד שהגיע הרגע הזה, בו משפט אחד משמעותי נולד אחרי ארבעה משפטים מוזרים וחסרי הקשר.

ופתאום זה טוב. זה באמת טוב. המילים האלה שלא היו

חיכיתי לשבוע הזה. לשבוע הספר. ברחבת הספרייה בחדרה, עירי, נדלקו אורות ונחשי שולחנות ארוכים ועמוסי ספרים נפרשו. כל הספרים שהיו מסודרים על המדפים בחנות הספרים של ליברמן ובחנות סטימצקי הקטנה שהייתה ממוקמת קצת לפני השוק, יצאו החוצה ונערמו בערימות יפות ומבריקות.

היה לי חלום. לעבוד בחנות ספרים. לפתוח את החנות בבוקר עם מפתח ששוכפל במיוחד בשבילי, להיות הראשונה שמריחה את הריח הזה של נייר, דבק וקופסאות קרטון. למצוא כוס קפה שנשכחה ערב קודם על הדלפק. להדליק את האור ולראות אותו נפרס על פני העטיפות, המדפים, מאיר את ספרי הילדים והמבוגרים. ליישר ערימות, לאבק את חלון הראווה,

ללטף ספר אהוב ולהגיד להם, לספרים: בוקר טוב, הגעתי לעוד יום אתכם, אהובים שאתם.

לפעמים חלומות מתגשמים, והתקבלתי אחרי הצבא לעבודה בחנות סטימצקי בחדרה. החנות הקטנה הייתה ממוקמת ברחוב היורד מהפיאצה לשוק. ליד חנויות הנעליים והקוסמטיקה, בין דוכני הפלאפלים לפיצוציות.

למדתי את סידור המדפים. את מקומם של ספרי העיון והפסיכולוגיה. את מדף ספרי השירה שכבר אז אהבתי מאד. את האלף בית של הסופרים הישראלים. כל הספרים החדשים עברו תחת ידי. ישר מההוצאה, חדשים, חלקים, מריחים את אותו ריח מיוחד של ספר חדש. על ספרי ילדים אהבתי להמליץ במיוחד לסבתות שבאו לחפש מתנות לימי הולדת של הנכדים.

בחדר השינה בביתה של סבתי בחדרה, בתוך ארון קיר גדול, מאחורי מצעים ומגבות עמדו שורות ספרים חדשים ומבריקים שסבתא נהגה לקנות בשבוע הספר ולחלק לנו כמתנה לימי הולדת או חגים. נהגתי לחמוק לחדר הזה ולהציץ בספרים, לא מתאפקת עד שיגיע החג הקרוב.

מנהלת החנות, אז, איבדה את בתה הבכורה בתאונת דרכים, ופעם, ממש לפני הסגירה, באחד הערבים שירד על העיר, כשעמדנו עם המפתחות ביד, נכנסה סוקרת מחברת ניהול סקרים ואמרה שזה ייקח רק כמה דקות, וכשהגיעה לשאלה כמה ילדים יש לך, נחנקה מנהלת החנות, היססה ואמרה: שתיים. שתי בנות. דבר מוזר הוא הזיכרון שלנו, לא נותן לשכוח את הרגע הזה, בו עמדה האם וספרה בליבה את בתה המתה ובתה החיה.

אחר כך, כשעברתי לתל אביב מצאתי עבודה בחנות

הקול קול יעקב / נחשון שחם

התרשמו אך הציעו כי הנושא יעבור לשיחת הקיבוץ והצבעת החברים היא שתקבע. בימים שקדמו לשיחה רחשו הרוחות בקיבוץ והחברים עסקו בשאלה: מי בינינו הוא הצנוע וההגון ביותר. בהזמנה לשיחה רשם המזכיר את הנושא שעל הפרק וציין בהערות אגב כי ראוי ונכון לבחור ממלא תפקיד מרכזי שהנו גם הגון וישר.

בערב התכנסו כל חברי הקיבוץ בחדר האוכל והמזכיר פתח ואמר כי עלינו לבחור את הישר, הצנוע וההגון בינינו

להדלקת המשואה בערב חג העצמאות. החברים התקשו בקבלת ההחלטה וכאשר ראה המזכיר כי אין הצעות, אמר כי בצניעות רבה הרני מתנדב לקבל על עצמי את המשימה. החברים נעו באי נוחות אך בלית ברירה התכוננו להצבעה. מי בעד? שאל המזכיר. בטרם הורמו הידיים נשמע רחש ברחבי חדר האוכל. החלון נפתח, רוח עזה פרצה, נשבה בעוז ושרקה: יעקב, יעקב, יעקב. יחד עם שריקת הרוח החלו גם החברים להמהם: יעקב, יעקב. וכך לתדהמתו נבחר יעקב.

הוא עלה לירושלים מצויד בנאום שהוכן ע"י מזכירות הקיבוץ ובו תזכורת לתרומתה הגדולה של התנועה הקיבוצית לעם ולמדינה ובמיוחד הצניעות והישר שאפיינו את הקיבוצים. בהכנות לטקס פגש יעקב את שותפיו להדלקת המשואות. את אנשי העיר, הכפר, דתיים וחילוניים,

נשים וגברים וכולם נראו לו באמת אנשים פשוטים וישרי דרך.

בלילה שלפני הטקס ראה יעקב בחלמו והנה הסולם במחסן הקרטונים, רגליו על רצפת המפעל, ראשו בשמים ועליו יורדים ועולים מלאכים ומסדרים את הקרטונים לפי הגודל. והם חוזרים ואומרים לו: "יעקב זהו יומך הגדול, הייה נאמן לליבך".

ערב חג העצמאות הגיע וכל עם ישראל חזה בטקס הדלקת המשואות. גם חברי הקיבוץ ישבו יחדיו וחזו בטקס בציפייה וגאווה. בהגיע תורו של יעקב הוא נעמד ופתח פיו: "אני יעקב - ישראל בנם של יצחק ורבקה מתכבד להדליק משואה זו לכבוד..." אז השתק ובמשך מספר שניות השתרר שקט מוחלט בהר הרצל, בירושלים ובכל מדינת ישראל. ולפתע לעיני כל העם קרא יעקב קריאה גדולה שפתחה את שערי מרום: "רחל, רחל אני אוהב אותך, התינשאי לי?" אז כרע יעקב על ברכיו ויבכה בכי גדול. וכל העם רואים את הקולות. ✨

יעקב נולד יחד עם המדינה ולכן קיבל שם נוסף - ישראל. כשאר ילדי המדינה גם הוא קיבל על עצמו לתרום ככל יכולתו למדינה, לקיבוץ ולכל חבריו ומכריו. כבר מגיל צעיר התבלט בצניעותו, בחריצותו ובהיענות לכל פניה, במיוחד אם היא באה ממוסדות המדינה. יעקב לא ביקש דבר. המילים האהובות עליו היו: "מה עוד תבקשי מאיתנו מכורה ואין עדיין".

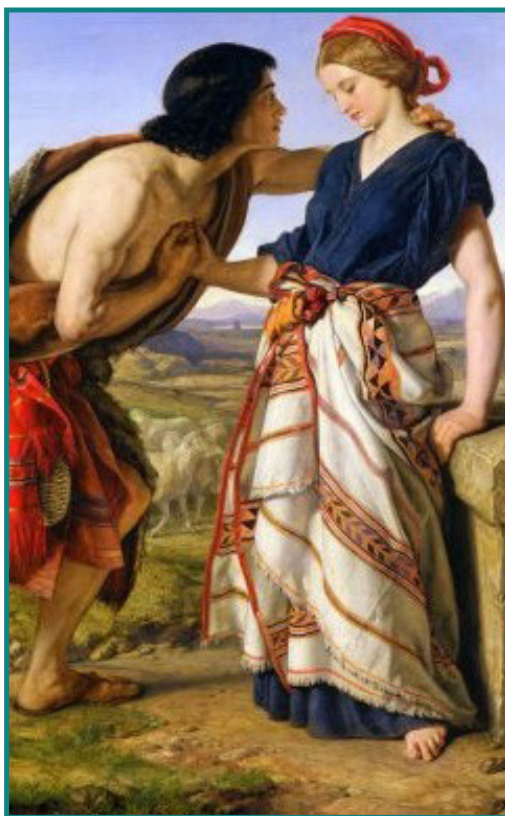
בבית הספר התגייס תמיד לכל מבצע קבוצתי ותמיד ביצע את המלאכה בשקט וביסודיות. כאשר הגיע מועד הגיוס קרא הצבא לנוער להתגייס לחיל השריון שהיה זקוק לחיזוק. רבים מבני הקיבוצים נענו לקריאה ובהם גם יעקב. וכמו תמיד גם בשריון נרתם תמיד למטלות הקשות. הוא היה חייל למופת. עומד בזמנים, יסודי וחרוץ.

עם השחרור נענה לקריאת מוסדות המשק והצטרף לענף הפלחה. את בתו הצעירה של רכז הענף, רחל, ראה יעקב יום אחד בשדה והיא עולה זכה ויפת מראה מבריכת הדגים. יעקב נכבש בקסמה. הוא לא הכיר את הרגש שפשט בכל גופו ובפרץ להט ניגש אליה ונשק לה. רחל חיכה. למחרת ביקש יעקב מרכז הענף רשות להיות חבר של רחל אך רכז הענף הציע לו הצעה שקשה לסרב לה: קח את בתי הבכורה, לאה, ואתה תהיה נהג הקטפת החדשה. יעקב הסכים אך לא בלב קל. יעקב ולא

התחתנו והולידו בנים אך התשוקה לרחל לא נעלמה. רחל גם היא נישאה והולידה בנים אך גם בזקנתה לא שכחה את הנשיקה על שפת הבריכה.

בחלוף השנים עבר יעקב לעבוד במפעל הפלסטיק שהוקם בקיבוץ ותפקידו היה לסדר את המשטחים ואת ערמות הקרטונים במחסן. גם בעבודה זו הוכיח חריצות, דייקנות ונועם הליכות. היתה זו שנת ה - 70 למדינה וועדת הטקסים החליטה כי בניגוד לשנים הקודמות, בהן נבחרו מדליקי המשואות מבין גדולי האומה וגיבוריו, הפעם ייבחרו אנשים פשוטים, צנועים וישרי דרך מבין כל שדרות העם.

על כן יצאו שליחים לכל רחבי הארץ לאתר את הצנועים שבאנשים. גם לקיבוץ הגיעו השליחים והעבירו בקשה למזכירות לבחור באדם הצנוע וישר הדרך מבין כל חברי הקיבוץ. בישיבת המזכירות דיבר המזכיר ארוכות על עצמו ופועלו, על תרומתו לעם ולקיבוץ ועל כך שהקפיד תמיד לעשות את הדברים בשקט ובצנעה. חברי המזכירות

יעקב ורחל, ציור של וויליאם דייס

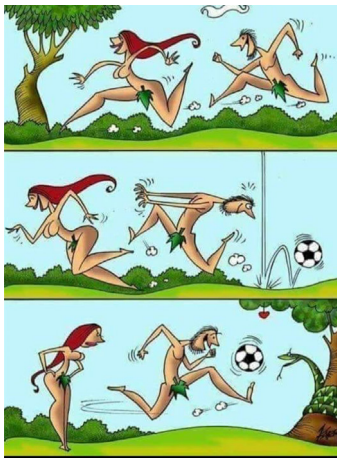
גלויה מאנגליה / שבתאי פרידמן

המקום פרק פסלים. מחוז סארי, מספר ק"מ דרומית לעיירה פרנהם. לאורך שבילים, בין עצים, שיחים, בריכות ופלגי מים, מוצבים מאות פסלים גדולים, קטנים, מעץ, מתכת, פלסטיק, זכוכית, ושילוביהם. בסגנונות שונים ומשונים. והכל בעצם גלריה. לכל פסל מספר. רשימה מודפסת של כולם. לכל אחד שם, תאור, שם היוצר ותג מחיר. בזיל הזול... לדוגמא: פסל שיש לבן של דב לבן בגובה 4 מטר במחיר מציאה של 120 אלף פאונד... בגלויה זו בחרתי להביא לכם את אדם וחווה. (עלי "התאנה" הם מפרחי רודודנדרום) ✨

בדיחת השבוע / ספי מנור-פלג

עיוור מגיע בטעות לבר של נשים. הוא שותה ומשתכר וכטוב ליבו בבירה שואל בקול: "מישהו רוצה לשמוע בדיחה על בלונדיניות?". האישה שישבה לידו אמרה לו בקול רועם: "תשמע, בגלל שאתה עיוור נראה לי שכדאי לעדכן אותך בחמש עובדות: 1. הברמנית בלונדינית. 2. המאבטחת בלונדינית. 3. אני בלונדינית, שוקלת 100 קילו ויש לי חגורה שחורה בקראטה. 4. האישה שיושבת מהצד השני שלך בלונדינית ומתאגרפת מקצועית. 5. לידה יושבת מרימת משקולות בלונדינית. אתה עדיין רוצה לספר את הבדיחה?". העיוור חשב לרגע ואמר: "לא, אין לי כוח להסביר אותה חמש פעמים"

מזל טוב לסלעית בר שלום
לרגל יום הולדתה ה-50
נאחל אושר ובריאות והצלחה
שאנחנו בטוחים שתעקוב
אחריך בכל כיוון בו תבחר
באהבה מכל בית הזורע

הנחת קו המים של מקורות מכפר יהושע להזורע בשנת 1940 - 1941

דוד שטרן, מנהל מחלקת ההתיישבות סירב להוציא את הצינורות ולתת לקיבוץ הזורע. סכנת החרמת הצינורות ע"י האנגלים קרבה, נפגשתי עם גלעדי והצעתי להעביר את הצינורות להזורע, בערב צו ההחרמה קרא לי גלעדי בדחיפות לבוא לתל אביב.

גלעדי שאל: "האם תהיה מוכן ללכת איתי לבית הסוהר של הבריטים?"

עניתי: "איתך בוודאי!"

גלעדי: "אם כן, תוציא את הצינורות מהנמל החדש לפני שהמכוניות של הנמל החדש יסיעו את הצינורות דרומה בדרך לאפריקה".

עם הוראה בכתב מצד גלעדי "סטו" מספר מכוניות, כ-20% מכלל הכמות לכוון הזורע. הצינורות הוטמנו בקצה התחתון של המטעים וכוסו בשקים. צינורות אלו שכנעו את אנשי הסוכנות וכך קיבוץ הזורע חובר לחברת מקורות".

מנהל העבודה היה אהוד טל שתיעד את העבודה בצילומים. בהנחת הצינור עבדו בנימין פרוינדליך, אורי בר, יהודה שלייסנר, עובדים של פלוגות העבודה, אנשי יוקנעם, קיבוץ להבות, קיבוץ א"י ועוד. העבודה נעשתה מטעם מחלקת ההתיישבות של הסוכנות ובמימונה.

פרץ כהן היה בא-כוח הקיבוץ וסיפר על הפרשה:

"לאחר מספר קידוחים שנראו מבטיחים והכזיבו, קיבוץ הזורע לא הצליח למצוא מים. דרשנו מהסוכנות למצוא פתרון, והמהנדס בלס הציע לקשור אותנו לחברת מקורות ולמאגריה בכפר יהושע. הסוכנות דחתה את הרעיון בגלל העלות הגבוהה של הנחת קו המים.

משק המים של הסוכנות נוהל ע"י גלעדי בזמן מלחמת העולם השנייה. הוא ידע שצינורות רבים מונחים במחסני הסוכנות ללא שימוש. גלעדי גם ידע שהאנגלים יחרימו אותם לצרכי המלחמה במדבריות אפריקה והצטער שלא ישמשו את הישובים בארץ.

קו מים כ.יהושע-הזורע 1940-41

מכתב על הנחת הצינור
מסגרת המילט של
כפר יהושע ע.

העברת צינור המים מתחת פסי הרכבת בקו המים מכפר יהושע להזורע 1940-1941

קו מים כפר יהושע-הזורע 1940-41

קו המים כפר יהושע 1939-1960

10 שאלות ותשובות עם ננסי פלד

גיל: 66

מצב משפחתי: נשואה מזה 39 שנים לדורון + 4 ילדים ו-4 נכדים.
מקצוע: מורה לאנגלית - בעבר ב"שומריה" וב"מגידו" ומזה 18 שנה מכשירה בסמינר "אורנים" מורים להוראת האנגלית.

1 זכרון מעניין מהילדות?

אני בת 8 לערך. גרנו אז ב"ניופורט ניוז", ווירג'יניה (Newport News, Virginia) שאז היה מרכז נאס"א ושם אבא שלי עבד (לפני שעבר ליוסטון). גרנו בשכונת ללא מעט אסטרונואוטים. אני זוכרת את צוותי הרדיו והטלוויזיה רצים לעבר הבית שלנו בבולמוס להשיג מידע חדשותי. הסיטואציה קשורה לעובדה ששכנינו האסטרונואוט וירג'יל ("Gus") גריסום שב ממסלול בחלל ולא היה ברור אם יצא בחיים מהנחיתה בים. הרחוב שלנו הוצף בכל אמצעי התקשורת של אותם ימים והריצה לבית שלנו הייתה משום שאימי קראה לאחי מרק להיכנס הביתה וגם למשפחת גריסום היה בן באותו שם, וכל העיתונאים חשבו שהם מצאו את מקור המידע... פגישה ראשונה שלי עם עוצמת המדיה.

2 מה הדבר האחרון שחיפשת ב"גוגל"?

מחפשת לעיתים קרובות את השמות "עידו פלד" ו"אדם פלד" - הבנים שלי - באינטרנט. ככה אני מתעדכנת בעבודתם, עידו בסטודיו שלו "וגה עם עידו" ואדם כמנהל קריאטיב של קוקה-קולה בחברת הפרסום בה הוא עובד.

3 מהו התחביב הכי משמעותי שלך כיום?

קריאה! בכל מקום בו אני נמצאת יש איתי תמיד ספר. בעיקר קוראת לפני שהולכת לישון אבל כשמזדמן אז גם במהלך היום. תחביב נוסף שלי, בבוקר עם הקפה, זה לשחק שבץ-נא (Scrabble) באמצעות המחשב, יחד עם משתתפים מכול העולם.

4 מהו החטא הקטן שלך ("הגילטי-פלזר")?

אני קצת "מכורה" למגזין "People". אוהבת מאוד לקרוא על אנשים מפורסמים [אני הוספתי "מפורסמים"] - רכילות צהובה על גירושים, רציחות, אהבות ושאר דברים לא חשובים אבל מאוד מעניינים...

5 אם היו נותנים לך שעה - היכן בעולם היית הכי רוצה להיות?

ברור שבאוסטרליה במקום בו חיה בשנים האחרונות בתי סיוון יחד עם בעלה ושלושת ילדיהם. הייתי שם לאחרונה באפריל 2017 ואני משתדלת, יחד עם דורון, שלא תעבור שנה מבלי שנתראה, כאן בהזרוע או אצלם באוסטרליה.

6 מהו הפיספוס שלך?

קרובי המשפחה היחידים שיש לי בארץ הם חרדים שחיים בבית-ר-עילית ובבית-שמש ולצערי הרב אין לי איתם כיום שום קשר. הם הגיעו לארץ אחריי ובהתחלה עוד היה סוג של קשר, אבל עם השנים הקשר התפוגג ונעלם. אולי זה עוד יכול בעתיד להשתנות אך קשה לי להאמין בכך. חבל לי שכך קרה.

7 משהו שאת שואפת להגשים בעתיד?

לכתוב משהו. עדיין לא ברור לי עם עצמי מה אכתוב אבל זה יהיה באחד משלושה תחומים - או דברים שקשורים לזכרונות שלי ממשפחתי (יש הרבה מה לספר...) או בכלל בתחום המקצועי שלי בהוראת האנגלית, או שאולי אמשך לחקור על חיי קיבוץ...

8 ספרי משהו שלא יודעים עליך.

בצעירותי בטורונטו, הייתי שחקנית והשתתפתי באודישנים שונים. אחת ההזדמנויות המיוחדות הייתה כשקיבלתי הזמנה להשתתף באודישן למחזמר "שיער" שתכננו להפיק אז בטורונטו. לקראת האודישן נדרשתי להכין קטע של שיר איטי ושיר קצבי וכמו-כן קטע של טקסט רגיל. כשהגיע סוף סוף תורי לעלות על במת האודישן, עוד בטרם התחלתי לשיר כבר קטעו אותי ואמרו שאעבור לקטע הבא, וכך גם לגבי הקטע של הטקסט. ואז, ללא כל התראה והכנה, עצרו אותי ואמרו לי "תתפשטי". סרבתי וירדתי מהבמה. אולי אם הייתי מסכימה הייתי משחקת ב"שיער"...

9 תכונה אחת בך שהיית שמחה להיפרד ממנה.

חוסר סבלנות [כאן עולות לא מעט דוגמאות שננסי מעדיפה לא לפרט ושמורות אצלה בלב ואצלי במערכת].

10 ממהו שאת לא אוהבת או מרגיז אותך ומשהו שאת אוהבת בהזרוע?

לא אוהבת: את הרעש בחדר האוכל שהופך את חוויית האכילה ללא נעימה. אין בכך משום ביקורת על הסועדים אלא מחשבה על כך שצריך לעשות משהו לטובת האקוסטיקה כך שזו תעדין את הרעש.

מרגיז אותי: שאנשים לא קושרים את הכלבים שלהם ובכך לא מכבדים את הכללים המשותפים לחברה שלנו.

אוהבת: את ההתגייסות כאשר מישהו בקיבוץ נמצא במצוקה. הערבות ההדדית שלנו כחברה היא מאוד משמעותית ויפה.

כמו כן אני שמחה עד היום על כך שגידלתי את ילדי בקיבוץ ולא במרחב חינוכי אחר. על אף שילדי כבר אינם בגיל החינוך יש לי עד היום פינה חמה לחינוך שלנו.

תודה לננסי על גילוי הלב והנכונות לחשוף מעט מעצמה לכולנו.

להתראות בעיתון הבא עם "גיבור" או "גיבורה" נוספים שמוכנים לחשוף בפנינו מעט מרחשי, הרהורי וסודות ליבם. ובניתיים, תחשוב מה אתם הייתם עונים.

ראיין: דני נהב